

La tutmonda birdokalkulado

Tatjana AUDERSKAJA, Ukrainio

En januaro miloj da homoj en la tuta mondo eliras el siaj domoj kaj el urboj, kaj pasigas almenaŭ unu aŭ du tagojn en la naturo, observante birdojn kaj ĝuante rekuniĝon kun arbaroj, riveroj, marĉoj... Tiuj homoj faras utilan laboron, – tamen, ili ne estas fakuloj kaj ne ricevas pro tio pagon. Ilia “pago” estas ĝuo pro la kuniĝo kun la naturo kaj memestima sento, ĉar ili kunlaboras por grava internacia programo. Ili partoprenas la Tutmondan Birdokalkuladon.

La aranĝo estas sufiĉe simpla: oni kalkulas ekviditajn birdojn sur la lokoj de ilia vintumado. Faras tion simplaj natur-amantoj, sub la gvido de bone ellaborita norma metodo, kun profesiula kontrolo. Se fari la normigitajn kalkulojn ĉiujare sur la sama loko, oni ekscias pri la long-daŭraj emoj en disvolviĝo de apartaj birdaroj.

En la 1990-aj jaroj en la Tutmondaj Birdokalkuladoj partoprenis pli ol 100 landoj, kaj oni kalkulis ĉirkaŭ 30 milionojn da birdoj. Ĝenerale, la historio de la Internaciaj Birdokalkuladoj komenciĝis en 1967, kiam IWRB (*International Waterfowl Research Bureau* – Internacia Esplorburoo pri Akvaj Birdoj) ekigis ĉiujarajn Birdokalkuladojn en Eŭropo; nun en ili partoprenas 50 landoj, kaj oni kalkulas ĉ. 25 milionojn da birdoj.

En 1987 tiaj kalkuladoj okazis en Azio, inter 20 landoj kaj kvin milionoj da kalkulitaj birdoj; en 1991 – en 30 landoj de Afriko, kun kvin milionoj da kalkulitaj birdoj, kaj en kelkaj landoj de Suda Ameriko. Norda Ameriko aliĝis al la kalkulado nur en 2001.

Do, nun la tuta mondo estas kovrita de la aro da birdokalkulantoj. Sed kial oni bezonas tiujn kalkulojn? Respondoj estas multaj:

1. Ili estas la bazo por prijuĝi la grandecon de apartaj birdaroj.

2. Ili sciigas la informojn pri multaj malgrandaj populacioj, kiuj ne ĉiam estas atingeblaj aŭ eĉ konataj al sciencistoj.

3. Ili montras la lokojn, kiuj povus esti rezervejoj de akvaj birdoj.

4. Ili donas multajn kaj mult-flankajn informojn pri birdoprotektado en diversaj partoj de la mondo.

Surbaze de la ricevitaj informoj, la internacia organizo *Wetlands International* (Marĉoj Internacie) – interalie, kun la sidejo en Roterdamo! – preparas tutmondajn raportojn. Dank’ al la Birdokalkuladoj oni starigis duonon el la 1171 Marĉejoj de Internacia Valoro. Oni uzas iliajn rezultojn ankaŭ en la preparado de la Ruĝa Libro de Internacia Unio por Naturprotekto kaj por la listoj de Gravaj Birdejoj de la internacia organizo *Birdlife International* – Birda Vivo Internacie. Surbaze de la

kalkuloj oni planas specialajn aktivitaĵojn de la E ŭ r o p a Komisiono kaj Eŭropa Unio por

protekto de maloftaj birdoj.

Post Birdokalkulo oni prijuĝas la kvanton de birdoj en ĉiu aparta birdaro. Tiuj kalkuloj jam okazis por 2250 populacioj de 840 specioj. Jen kion ili montris:

- Malgrandiĝantaj populacioj de akvaj birdoj en la tuta mondo konsistigas 40% de la tuto;

- Stabilaj – 35%;
- Kreskantaj – 21%;
- Formortantaj – 4%.

Ne tre esperige, ĉu?

Nia odesa junulara klubo “Verdaĵo” jam delonge okupiĝas pri ekologia aktivado. Ni organizis kelkajn ekskursojn “Dnestro” kaj jam ses-foje partoprenis en la januara Birdokalkulado. La aranĝo estas vera plezuro por nia klubo: ni veturas eksterurban kaj en granda salakva laguno kalkulas blankajn cignojn kaj nigrajn fulikojn, kiuj kune vintrumas tie. La ĉijara vintro estis tro varma: ne malpli ol 10 gradoj C, kio ne estas normala por nia regiono – tial al la laguno ne venis multaj cignoj, kiel antaŭe. Nenie sur la apudaj riveroj estis glacio, la manĝaĵoj multis, kaj la birdoj ne devis serĉi

helpo de homo por pasigi malfacilan tempon. Ja dum multaj jaroj venas al tiu laguno cignoj, kaj multaj odesanoj veturas speciale por manĝigi ilin kaj samtempe pasigi iom da tempo for de la urbaj odoraĉoj. Ĉi-foje ni vidis nur unu cignan familion: du gepatrojn kaj du gefilojn. Interalie, la gefiloj estis malpur-grizaj kaj mallertaj, same kiel la “malbela anasido” el la fama fabelo. La tago estis suna kaj bela, la akvo travidebla, la aero purega...

Ĉiujare ni invitas esperantistajn gastojn al niaj Birdokalkuladoj – sed neniu venas, kaj ni do devas dividi tiun ĝuon nur inter ni mem. Sed ni ne estas avaraj... Eble, iuj personoj en aliaj partoj de la mondo interesiĝas pri la vivo de la naturo? Ni volonte kontaktos. Al nia klubo eblas skribi: <verda99@mail.ru>.

cigno, fuliko, anaso – akvaj birdoj (vd. fotojn, de supre); “malbela anasido” – pro la samnoma rakonto de dana verkisto H. K. Andersen, la esprimo “malbela anasido” fariĝis simbolo de iu, kiu estas mokata pro malbeleco

laguno – lageto ĉe maro
marĉo – akveca, lageca tero
normo – reguligaĵo, sama por ĉiuj

observi – rigardi kun daŭra atento

rezervejo – loko, kie la naturo restas ne tuŝata de homo

specio – baza unuo de bestoj, plantoj ktp., kiuj tre similas inter si kaj povas naski idojn

stabila – malfacile ŝanĝebla aŭ neniiĝebla

